

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

W
A-K
Könyvtár
824

Indult Bétsből, Pénteken, Januáriu 21-ik napján, 1814-dik esztendőben.

Nagy Britannia:

A' Fels. Angliai Királynak egészséges, vagy beteges állapotjáról régtől fogva semmi bizonyos hírt nem olvastunk. — A' Bremai újságleveleknek 15-ik Decemberi darabjában e' tárgyról következő Londoni tudósítás adattatott ki: A' Felséges Király egészséges állapotjáról írt leg újabb kúlelein ezeket foglallya magában: „Az Eő Felsége nyavalyája még most is egyenlő mértékben tart ugyan; mindazáltal teste alkotmánya még most is igen jó, és tsendességben, 's könnyebbségben töltötte el az utolsó hólnapot.”

Azok a' Hollandiai hadi tisztek, a' kik egynehány esztendőől fogva Angliában raboskodtak, az Orániai hertzegnél magokat jelentvén hadi szolgálatjokkal őtet megkínálták, el is fogadta azt a' nevezett Fejedelem, mindazáltal olly feltétellel, hogy magokat az Eő Hertzegsége hív szolgálatjára esküvéssel kötelezzék, mellyet végbe is vittek mindnyájan. Hasonló feltétellel vétődnek bé hadi szolgálatba azok az all tisztek és köz emberek, a' kik hazájoknak szolgálatjára magokat ajánlották.

A' Londouban lakó Hollandusok és ezeknek baráti arra ajánlották magokat, hogy azoknak a' Hollandiai szerentsetlen hazafiaknak felségállásokra, a' kik a' Fran-

tziáknak nyomorgattatások miatt igen sokat szenvedtek, segedelemmel lesznek. — A' múlt Decemb. 15-ik napján tartatott a' Clarencei Kir. Hertzeg előülése alatt az a' gyűllés, mellyben a' Hallandiai szabadságnak baráti innepet tartottak és fényes vendégséget adtak.

Napoleon Császárnak azon beszédjére; mellyet ő a' Törvényhozó Tanátsnak 22-ik Decemberi gyűllésében tartott vala, következő jegyzéseket tettek az Angliai közönséges újság levelek: *Napoleonnak* ezen beszédjéből azt lehet ítélni, hogy valamint az ő armádája, úgy ő maga is győzedelmes tetteiről egészszen lé mondott. — Az ő megtartó Tanáts gyűllésében mondott beszédjeiben más hangon beszélt, és a' több Európai nemzetekről gúnyolva szólott, ebben a' törvényhozó Tanáts gyűllésében mondott beszédjében pedig egészen más lélek uralkodott ő benne. Azt mondta ezen beszédjében, hogy ő a' maga szerentsejében fel nem fúvalkodott, holott azt lehet mondani, hogy egyedül az ő rendkívül való szerentsejében való felfúvalkodása vezérlette őtet Moszkvában, melly tselekedete által mind magát, mind egész armádáját, mind az egész Frantzia nemzetet örökre szerentsétlenné tette.

Az egész Európa hálaadással tartozik a' Mindenhatóknak, hogy az ő feltételeiben, melyeket, a' niint maga mondja, e' világ szeretséjére és boldog állapotjára nézve készített vala, nem boldogulhatott. Tsudálkozni lehet azon beszédjén, melyben meg esméri, hogy egyedül a' bekesség teheti a' királyi széket állandóvá; és a' familiákat szerentséjékké, hát nem tudta é ő ezt ennekelőtte? Hogyha a' Frantzia Tanács a' nemzet nemes gondolkozású és jó szívú tagjaiból állana, egyedül a' nemzet valóságos javát kívánná és munkálodná. Sok okunk van arra, hogy Napoleonnak bekességre való igaz hajlandóságán kételkedjünk, az olly bekességre való hajlandóságán, melly minden Európai népeknek függetlenségekre és boldogságokra tzelozna.

Helvétziai Respublika.

Az elmúlt 1813-ik esztendő utolsó hónapjában költ Magyar Kurir darabjaiban megirtuk, hogy a' szövetséges armádáknak Rajna folyóvizéhez való közelítésekkor mind a' szövetséges Fejedelmekhez, mind Párisba követeket küldvén ezen Köztársaságnak igazgatói azon esedeztek, hogy neutralitást szereshessenek hazájoknak. Azt sok fontos okokra nézve meg nem nyerhetvén, azokat a' Helvétziai hadi seregeket, melyeket hazájoknak védelmezésére kiállítottak vala, honnyaikba visszabotsátották, és szabad bemenetelt engedtek a' szövetséges hadi seregeknek.

A' Tigurumi gyűlésben küldött Austriai és Orosz Császári követek, Cs. K. udvari Tanácsos *Lebzelter* és Gróf *Capo d' Istria* a' múlt Decemb. 31-ik napján következendő irástadtakbé *Reinhard* Landánimannak: „Jelen vagy on az az áldott szempillantat, mellyben a' Helvétusok a' szerentsés történeteknek össze való tsatoltatások által, arra intetnek, hogy az Európai szabad és független nemzetek közt ismét helyt foglal-

lyanak magoknak. Egy olly népnek, mellynek nemzeti gondolkozása módja azon veszedelmes befolyásnak, mellyet egy szomszéd kormányszék az ő tartományaikban igen sokáig gyakorlott; tellyességgel nem engedett azon prinzípiumoknak, melyek a' szövetséges Fejedelmeket lelkesítik, helyt adni szükséges. Ezen meghatározott módon kimondott, és álhatalosau követelt prinzípiumokhoz képest hiszik Eő Csász. Kir. Felségek, hogy a' Helvétusok olly Constitutziót, avagy alkotmányt fognak magoknak választani, mellynek fundamentomát állandóságaért való kezessége magában fog foglaltatodni, és minden idegen befolyástól meg fog szabadittatni.“

„Minden tanácskozásiban másoktól nem függvén, 's végzéseiben szabad lévén Helvétzia, hogyha ezen használatos munkához fog nyúlól, mást egyebet nem akarat, hanem csak azt, a' mi az igasságon fundáltatik, a' mit semmi nagyra vágyódó idegen kétségbe nem hozhat, melly neki ek ditsőségekre fog szolgálni, végtére, melly minden rend és rangbéli lakosoknak és a' Status minden tagjainak hasznokra fog lenni. Illyen módon böltsesség 's mérséklés által fog Helvétzia kormányoztatni; és a' jelen való kétséges kimenetelű idő pont tapasztalásai által meg taníttatván, ismét azon tiszteletre méltó helyet foglalja el, mellyet az igasságos politika egyarányosságának helyre állítása neki mutatni fog.“

„Eő Csász. Kir. Felségek azon constitutziót (alkotmányt), mellyet a' nemzet egyetértőleg és a' voksoknak töbsege szerint készíteni fog, mihelyt tudokra leszen, mingyárt közönségesen megismerik: sőt többet fognak Eő Felségek tselekedni; azt ígérük Helvétziának, hogy mind addig le nem teszik a' fegyvert, míg ők tökéletesen el nem érik függetlenségeket, és míg az ő szabad akarat szerint formált és bevett alkotmányokat az Európai Hatalmasságoknak kezessége által meg nem erőssi-

ik. — Egyszersmind azt is újobban ígér-
 zik, hogy albatatossan elvégzették magok-
 ban, hogy a' Frantzia Kormánysekt által
 elvetett tartományait Helvétziának vis-
 zsa szerzik."

„Reménylik, hogy ezt az ajánlást Eő
 Excellentiája a' Landammann méltónak
 fogja tartani, és meggyőződven arról, hogy
 Eő Csász. Kir. Felsegek semmi esében,
 Helvétziának szövetséges alkotmányával el-
 lenkező magános békességre nem lépnek,
 arányos rendelkezést fognak tenni, hogy
 azoknál fogva dolgaitak oly jó rendbe
 hozhassák, és az ő constitutionális aktá-
 jokat megvizsgálván oly fundamentomós tör-
 vényt fognak hozni, melly által az ő jö-
 vendőbéli hasznok, és minden Európai
 Hatalmasságokkal való politikai egybeköt-
 tetések vegbe megyen, és állandóvá té-
 tetik."

Az Araui újság levelekben ezeket olv-
 vessuk Helvétziáról: A' Tigurumi közön-
 séges Gyűlésnek 4-ik Januáriusi ülésében,
 az első követnek előlése alatt, az oda
 való Polgármester és Landammann *Rein-*
hard, a' Kantonoknak több követeikkel
 együtt össze gyűlvén, az Unterwäldeni,
 Bázeli, Thurgau, Urii, Luzerni, és Sölo-
 thurni Kantonoknak végső meghatározások-
 kat megvizgálták, és azokat a' már annak-
 előtte, t. i. Decemb. 29-ik napján tartott
 gyűlésben kiválasztott személyekből álló
 Commissionának által ádták a' további szoros
 megvizgálásra. Ez a' Commissio az Aus-
 triai Cs. Udvari Tanácsos *Lebzelttern* és *Ca-*
po d' Istria Orosz Császári Követek által
 a' Helvétziai Közönséges Gyűlésnek be-

adott jegyzéseit tartozott vizsgálóra venni,
 's egyszersmind arra feleletet adni, melly
 minekutánna megkésült volna, a' Tigu-
 rumi Gyűlés nevében, a' nevezett Köve-
 teknek által is adatott.

A' múlt héten azt írtuk vala, hogy
 a' miszeretetre méltó kedves Fejedelmünk
 e' folyó Januarius 9-ik napján a' Rajna fo-
 lyóvízen által menvén, maga fő hadi száll-
 lását Bazileába fogná által tenni. Ez ugyan
 meg valóságosodott, de nem a' nevezett
 napon, hanem későbbben, és Eő Felsege
 azon hónap 12-ik napján utazott el Frey-
 burgból, és Bazileában az oda való Taná-
 tcos *Fischer* házába szállott be. Mind az
 Eő Cs. Kir. Felsege, mind az oda menen-
 dő *F. Sándor* Orosz Császárnak 's Prusz-
 sziai Királynak méltóságokhoz illendőkép-
 pen leendő elfogadásokra eleve megtéte-
 tek a' szükséges rendelkezések.

Frantzia Birodalom.

Az elmúlt kedden költ Magy. Kurir
 30-ik lapján azt ígértük vala Erd. Olvasó-
 inknak, hogy azokat a' Frantzia Kommiss-
 sariusokat, a' kiket Napoleon Császár a'
 Fr. Országi katona osztályokba, oly véggel
 küldött vala, hogy minden azokban lakó
 fegyverfogásra alkalmas férfiakat, a' már
 Frantzia földön lévő szövetséges hadi sere-
 gek ellen felbuzdítsanak, nevenként elő
 fogjuk számlálni, és azokat a' katona osz-
 tályokat is, a' mellybe azok küldettek. —
 Ezen ígérletünket most be is tellyesítjük.

Jegyzés. Landammannak nevezetik Helvétziában a' közönséges gyűléseknek előűje.
 deakül Praeses Pagorum Helvetiae. Ezek azon Köz Társasagban hasonlók a' Ma-
 gyar és Erdély Országi Eő Ispányokhoz, sőt azt lehet mondani, hogy azoknál na-
 gyobb tekintetben tartatnak. Hivataljok nem örökös hanem tsak két esztendeig
 tartó, és egyszer Katolikus másszor Reformatus. — A' nagy Tanács vagy a' Kö-
 zönséges Gyűlés 299 tagokból áll, kik külön külön szakaszokra vannak fel osztra.

Katona Öszelvényok.

1. Mezieresben Champagniában
2. Metzben
3. Nanciba
4. Straszburgha
5. Besanconba
6. Grenoblebe
7. Toulonba
8. Montpellierbe
9. Toulousebe
10. Bordeauxba
11. La Rochellebe
12. Rennesbe
13. Caenbe
14. Rouenbe
15. Lillebe
16. Dijonba
17. Lyonba
18. Perigeuxbe
19. Bourgesbe
20. Toursba
21. Brusselbe
22. Lüttichbe
23. Mayntzba

A' Commissariusoknak nevek.

- Gróf Bournoville Senator.
- Chasset Sen.
- Colcher Sen.
- Röderer Sen.
- le Valence
- de St. Vallier Sen.
- Gantheaumes Stat. Tan.
- Pelét Statu Tanácsos.
- Caffarelli Stat. Tan.
- Garnier Sen.
- Boyssy d' Anglas Sen.
- Canclaux Sen.
- Latour Maubourg Sen.
- Montesquiou Sen.
- Villemazy Sen.
- Segur Sen.
- Chaptal Sen.
- de Lapparent Sen.
- de Semoville Sen.
- Lecouteulx Sen.
- Pontecoulant Sen.
- de Peluse Sen.

A' tsatározó mezőkről.

2. A' Rajna bal partján.

E' folyó hólnap 8-ikán azt írták Montbelliardból, hogy a' szövetséges hadi seregek a' Burgundi Grófságot [Comitatus Burgundiensis], kivéven Besancon városát, egészen elfoglalták, hogy F. M. Lajt. Gróf Bubna Zechmeister Generált Genevában hagyván, ő maga a' Jura magas hegyen, melly a' Burgundi Grófságot Helvétziától elválasztja, által menvén, Jnnuárius 5-ik napján Poligni városát elfoglalta, hogy a' Saliusi erősséget, mellyben kevés katona őrizet volt, körülvetette, hogy a' Császár huszár regementjének vitéz kapitánya Bezzeredy, Januar. 6-ik napján, a' Doub folyóvizen, Dijon és Besancon közt épített hidat az ellenséggel két óráig tartott verkedése után erőszakosan elfoglalta, és Lambelt Fr. Generált Dolébol kiűzte. —

Azonközben General Zecumeister a' l'Eg-lisei erősséget (a' Genevai Lionba vivő országos úton) erőssen vitatván capitulatióra lépni kényszerítette, melly szerént az abban volt katona őrizet hadi fogságba esett, az abban volt 7 nagy ágyú és sok hadi eleségek a' győzedelmeseknek által adattak.

A' Manheimi közönséges újság leveleknek 8-ik Januáriusi darabjában Frantzia Országnak jelenvaló állapotja ekképen festetik le: Minden most történt dolgok Fr. Országnak rendkívül való erőtlenségét mutatják, semmi erányos rendelések nem voltak a' szövetséges hadi seregek Rajna vizén leendő általmeneteleknek megakadályoztatására tételve, ez az oka, hogy azon idő pontjától fogva semmi nagy verkedések nem történtek; minden még a' leg fontosabb posztok is minden ellent-

állítás nélkül elhagyattak; melyre nézve a szövetséges hadi seregek gyorsan előre mehetnek.

Az utolsó tudósítások szerint Orosz Generalis Sackennek fő hadi szálása már *Kaiserlauterben*, alsó Palatinatusnak nevezetes városában volt; az ő vezérlése alatt lévő hadi nép előserege pedig *Zweibrückben* (Bipontumban, a Biponti Hertzegségnek fő városában) a mely idő alatt az ő előljáró serege *Saarbrückig*, a Lotharingiai Hertzegségnek nevezetes erősségéig ki futkosik. A' mind itt, mind amott volt erőtlén Fr. corpusok, mind *Metzbe* Lotharingiának nagy, népes és erős városába vonták magokat, a' hova számos Fr. hadi seregek gyűltenek össze, és a' mint írják, ott nagy verekedés fog esni, ha szinte hihetetlen dolognak láttzik is lenni, hogy a' Frantziáknak a' hadiszerentse kedvezzen. A' Rajua bal partján lakó népek, a' kiknek a' Fr. Kormányzók nagyon kedvezett, még sem láttatnak nagyon hajlandók lenni a' Fr. Birodalomhoz, azok nem is rekesztettek az új Conseriptió alá; és adófizetés által sem nyomorgattak ily igen, mint több Fr. Országi lakosok.

Manhejmből azt is írják, hogy minden nap hol több hol kevesebb hadi foglyok vitetnek oda bé, s onnan hátrább küldetnek. Szökött katonák is sokan jönnek által, többre Németek és Hollandusok. — Az itt őrizetben volt Oroszok ma Landau, alsó Alsatziának erős városa ellen marsiroztak; jól tudván azt, hogy abban allig van 2000 emberből álló őrizet, és azok közt 300 régi katonák, melyre nézve reménylik az Oroszok, hogy gyors reá roháással könnyen meg fogják azt venni.

A' Würzburgi újság leveleknek 11-ik Januáriusi darabjában következő fontos elmékedés találhatik: „A' szövetséges hadi

seregeknek Nancy és Lyon ellen való gyors nyomulásoknak, és a' Rajua egész líneáján való által meneteleknek az a' tétlaja lehet, hogy a' *Maasz* és *Saone* nagy folyóvizek mellett hadi dolgaikat szerentéssén folytathassák, és Frantzia Ország leg termékenyebb tartományit, Alzatziát, Lotharingiát, a' Biponti volt Hertzegséget, a' Rajua vizén túl fekvő Palatinatusi birtokot, a' Moguntziai, Trieri, és Koloniai vidékeket, s több egyebeket, a' szövetséges hadi seregeknek tápláltatásokra hatalmokban megtarthassák, és hogy azokból sem jövedelmet, sem katonákat ne vehessen Frantzia Ország. Az erősségek közt való egygyesség is két felé vágattatik, és ezek ily állapotban fognak lenni, mint a' *Vistula* folyóvíz mellett Lengyel Országban, *Sziléziában*, és az *Albis* mellett lévő erősségek voltak és vannak.

A' Német Országi Correspondens revezetű újság levelekben azon hadi erőnek laistroma, melyet a' volt Rénusi szövetség-béli Fejedelmek a' Frantziák ellen való háborúnak folytatására kiállítanak, és azoknak neveik is, a' kik azokat kommandírozják, szorossan le íratik. Ezen laistrom szerint: 1.) *Bavaria Ország* 36000 embert ad lovasság Generálisa Gr. *Wrede* vezérlése alatt. — 2.) *Hannovera, Braunschweig, Oldenburg, a' Hanseatika* városok, *Mecklenburg-Schwerin* 32600 embert, a' még ki nem választott vezért az Angliai Regens Hertzeg fogja kinevezni. — 3.) A' *Szakszoniai Király, Szakszen-Weimar, Szakszen-Gotha, Schwarzburg, és Anhalt* 23350 embert a' Szakszen-Weimari Hertzeg kormánya alatt. — 4.) *Hessen-Kasszel* 12000 embert a' Hessen-Kasszeli Vál. Fejedelmi hertzeg alatt. — *Berg, Waldeck, Lippe, Nassau, Szakszen-Coburg, Szakszen-Mejningen, Szak*

szen-Heldburghausen, Mecklenburg-Stré-
litz 9230 embert a' Szaksz-Coburgi Her-
tzege vezérlése alatt. — 6.) Würzburg,
Darmstadt, Frankfurt, Isenburg, és
Reusz 9250 emb. a' Heszzen-Homburgi
Hertzege vezérlése alatt. — 7.) Würtem-
berg 12000 emb. a' Würtembergi Korona
Hertzege vezérlése alatt. — 8.) Baden,
Hohenzollern, Lichteustein 10330 emb.
melly mind öszve 145,050 emberre mé-
gyen.

A' Kolmári tudósítások szerént, a' Ge-
neral Deroi corpora Januarius 16-ik nap-
ján Dietz városa ellen menvén, annak elő-
járó seregét az ellenség a' Milhaud Gene-
ral vezérlése alatt nagy erővel megtámadta,
és hatrőbb is nyomta. Azonközben Ge-
neral Deroi a' maga egész brigadájával oda
érkezvén, azt mingyárt hadi rendbe állí-
totta, és azon szempillantathán, mellyben
a' St. Marguerite faluhelységnek visszavé-
telére parantsolatot adott volna, a' lábá-
szarán nagy sebet kapott, melly miatt kén-
telen volt a' maga corpusának kórinányo-
zását Treuberg Obersternek által adni,
a' ki a' General Deroi rendeléseit a' leg
nagyobb pontossággal végbe vitte. Kiűz-
te az ellenséget St. Margueritből, a' hol ez
sok holtakat és sebhe esteket hagyott hátra,
Si. Diezig úzte, de ott sem maradhatván
meg bátorságban, onnan nagy sietséggel
elfutott. A' Hümpingeni, Uj-Breisachi,
és Schlettstadti erősségeket a' Gróf Wrede
corporának néhány osztályai bézárták, Uj
Breisach előtt Austriai seregek állanak,
Hünningen és Schlettstadt előtt Bavarusok.

— Az ezen erősségeket személtartó
hadi népnek fő vezére General Gróf
Beckers.

2. Az Albis folyóvíz mellett.

Néhány, de nem hivatal szerént való
tudósítások azt írják, hogy a' Wittenber-
gi erősség kemény réárohanással elfoglat-
tatott. Erről semmi bizonyost nem tudván,
csak azt közöljük a' Magy. Kurir Erdemes
Olvasóival, a' mit a' Berliini újság levelek-
nek 5-ik Januariusi darabjában e' fontos
tárgyról olvashatunk. A' Wittenbergai
erősségnek ostromoltatása hathatósan foly-
tatódik. A' múlt Decembar 31-ik napját
követett éjjel, az ellenség azon várvédel-
mezésére készített beteg házakból bajonet-
tákkal kikajtatott. Mivel ezt az igen fon-
tos posztot az ellenség ismét elfoglalta,
minekelőtte annyira mehettek volna az os-
tromlók a' magok munkáikkal, hogy azok-
ban bátorsággal megmaradhattak volna, a'
nevezett ház igen kemény kártatsból és
apró fegyverből való tűz alatt Januarius első
napján elfoglaltatott, és minekutánna há-
romszor hol elvétetett, hol vissza vétetett
volna, végtére az ostromlók által meg tar-
tatott, még azon éjjel a' sántz elkészítte-
tt, és a' paralella lineáknak elkezdések
után negyed nappal a' vár előtt való mező-
ségen erős lábon állottak az ostromló, de-
rek seregek, mellyek ezen ostromlás alatt
vitézi módon tartják magokat, kiváltké-
pen az ártilleristák, a' sántzásó katonák,
a' 8-ik reserva, és a' Pomerániai 3-ik gyalog
regement.

Januarius 19-ik napján adtak 100 Forint Conventziós pénzért 189 1/3 forintot
Váltótzédulában.